

Време на глагола	Изъявительно наклонение		Преизказно наклонение	
	несв. вид	св. Вид	несв. вид	св. вид
Минало свършено време	ходих ходи ходи ходихме ходихте ходиха	казах каза каза казахме казахте казаха	ходил съм ходил си ходил ходили сме ходили сте ходили	казал съм казал си казал казали сме казали сте казали
Минало неопределено време	ходил съм ходил си ходил е ходили сме ходили сте ходили са	казал съм казал си казал е казали сме казали сте казали са	бил съм ходил бил си ходил бил ходил били сме ходили	бил съм казал бил си казал бил казал били сме казали
Минало предва-рително време	бях ходил беше ходил беше ходил бяхме ходили бяхте ходили бяха ходили	бях казал беше казал беше казал бяхме казали бяхте казали бяха казали	били сте ходили били ходили	били сте казали били казали
Бъдеще време	ще ходя ще ходиш ще ходи ще ходим ще ходите ще ходят	ще кажа ще кажеш ще каже ще кажем ще кажете ще кажат	щял съм да ходя щял си да ходиш	щял съм да кажа кажа щял си да кажеш
Бъдеще в миналото	щях да ходя щеше да ходиш щеше да ходи щяхме да ходим щяхте да ходите щяха да ходят	щях да кажа щеше да каже щеше да каже щяхме да кажем щяхте да кажете щяха да кажат	щял да ходи щели сме да ходим щели сте да ходите щели да ходят	щял да каже щели сме да кажем щели сте да кажете щели да кажат

Урок 13

НАКЛОНЕНИЕ НА ГЛАГОЛА – ИЗЯВИТЕЛНО И ПРЕИЗКАЗНО

I. Граматика в таблици

Наклонение на глагола

Формите на глагола, които показват отношението на говорещото лице към действието, образуват граматическата категория наклонение.

В българския език има четири наклонения: изъявительно, преизказно, повелително и условно.

Изъявительно и преизказно наклонение

Изъявительното наклонение показва действието в неговото реално осъществяване. Освен това в българския език то означава, че действието се изказва вследствие на собственото наблюдение или по убеждението на говорещото лице.

Преизказното наклонение означава обратното – че говорещото лице не е свидетел на действието и съобщава за него по думите на друго лице. Такива форми няма в другите славянски езици.

Време на глагола	Изъявительно наклонение		Преизказно наклонение	
	несв. вид	св. вид	несв. вид	св. вид
Сегашно време	ходя ходиш ходи ходим ходите ходят	кажа кажеш каже кажем кажете кажат	ходел съм ходел си ходел	кажел съм кажел си кажел
Минало несвършено време	ходех ходеше ходеше ходехме ходехте ходеха	кажех кажеше кажеше кажехме кажехте кажеха	ходели сме ходели сте ходели	кажели сме кажели сте кажели